

Vinkkejä kohtaamiseen

Tähän vihkoseen on koottu ne asiat, jotka sinun on hyvä muistaa kohdatessasi lapsen tai nuoren, jolla on kuulonalenema. Tärkein asia on muistaa, että kuulovamman huomioon ottaminen ei ole liikaa pyydetty.

Kuulovammat pähkinäkuoressa

Kuulovammat voivat olla lieviä, keskivaikeita, vaikeita tai erittäin vaikeita. Kuulokojeet, sisäkorva-istutukset ja muut apuvälineet auttavat lasta kuulemaan paremmin, mutta normaalikuuloista apuvälineet eivät lapsesta tee. Kuulovamma on aina tärkeä ottaa huomioon!

Sinun on hyvä tietää, kuinka hyvin lapsi tai nuori kuulee. Kysy asiaa lapsen vanhemmilta tai nuorelta itseltään. Muista, että kuulemiseen vaikuttaa myös ympäristö: kaikuvat tai suuret tilat, pitkä välimatka tai taustahäly vaikeuttavat kuulemista merkittävästi.

Apuvälineiden aakkoset

Ole rohkea ja tutustu lapsen tai nuoren kuulemisen apuvälineisiin. Pyydä häntä esittelemään ne sinulle. Yleisimpiä apuvälineitä ovat:

• **Kuulokojeet:**

Kuulokojeita voi olla yksi tai kaksi. Kojeeet ovat useimmiten korvalehden takana. Kojeeet vahvistavat kaikkia ympäristön ääniä: puhetta ja melua.

• **Sisäkorvaistutukset:**

Sisäkorvaistutetta käytetään kuulokuntoutuksessa silloin, kun kyseessä on vähintään vaikea-asteinen kuulovika. Käytännössä istutteen käyttäjät eivät kuule mitään tai kuulevat hyvin vähän ilman apuvälinettä.

Sisäkorvaistutuksessa on leikkauksessa asennettu sisäinen osa ja ulkoinen prosessori. Sisäkorvaistutteen käyttäjällä voi olla toisessa korvassa kuulokoje.

• **FM-laitteet tai langattomat lisälaitteet:**

FM-laite on apuväline, jota voidaan käyttää yhdessä kuulokojeen ja/tai sisäkorvaistutteen kanssa, ja jonka avulla lapsen/nuoren on helpompaa kuulla. Laitteen lähetin on puhujalla ja vastaanotin on lapsella, useimmiten integroituna kuulokojeeseen tai sisäkorvaistutukseen. Ääni siirtyy suoraan lähettimen mikrofonista kuulokojeeseen tai istutukseen ilman hälyääniä. Pieni vaiva, iso apu!

Helpota kommunikaatiota

• **Ota katsekontakti ja mene lähelle** – pitkä välimatka vaikeuttaa kuulemista.

• **Kiinnitä lapsen tai nuoren huomio** heiluttamalla käsiä tai koskettamalla olkapäähän. Näin lapsi tietää, että sinulla on asia juuri hänelle.

• **Puhu rauhallisesti ja selkeästi** artikuloiden; kuulovammainen täydentää kuulemaansa huuliluvun avulla. Älä siis käännä hänelle selkääsi, kun puhut.

• **Poista näköesteet** kasvojesi edestä: suun edessä heiluvat kädet tai paperit vaikeuttavat huulien seuraamista.

Näytä, auta ja helpota

• **Käytä ilmeitä ja eleitä.** Voit viestiä paljon ilman yhtään sanaa.

• **Visualisoi aina kun se on mahdollista ja näytä tarvittaessa mallia.**

Näin lapsi/nuori näkee, mitä hänen tulee tehdä. Voit myös näyttää toiminnon esineillä tai osoittaa käsilläsi suuntia ja näyttää sormillasi määriä.

• **Ole kärsivällinen!** Lapsi, jolla on kuulonalenema, tarvitsee erityisen paljon tsemppaamista, kannustusta ja kehuja. Turhaan ei tarvitse kehua, tiuhaan täytyy.

• **Tarkkaile lapsen reaktioita:** tulitko varmasti ymmärretyksi? Voit toistaa viestin käyttämällä eri sanoja. Käytä tarvittaessa yksinkertaisia termejä ja selkeitä ohjeita.

• **Käytä rohkeasti käsiä:** tule, mene, seis, tuolla, tänne ja monet muut usein käytetyt ohjesanat on helppo näyttää yksinkertaisin kädenliikkein.

• Vauhdikkaissa puuhissa laitteet saattavat pudota. Odota, että lapsi saa laitteet takaisin paikoilleen ja jatka puhumista vasta sitten. Auta laitteiden kanssa tarvittaessa.

Muista!

Vesi on märkää!

Kuulokojeet ja sisäkorvaistutteet kestävät useimmiten roiskevettä kuten sadetta. Laitteiden vedenkestävyyksissä on eroja, joten tarkista asia tarvittaessa vanhemmilta tai valmistajalta. Saunaan mennessä laitteet otetaan pois. Suihkuun ja uimaan mennessä laitteet joko otetaan pois tai suojataan varta vasten suunnitelluin vesisuojin. Muista, että kun sisäkorvaistutteen ulkoiset osat otetaan pois, lapsi ei kuule mitään tai kuulee vain vähän.

Sähköä ilmassa!

Staattinen sähkö voi aiheuttaa sisäkorvaistutteeseen häiriöääniä tai äärimmäisen harvoin prosessorin ohjelmien tyhjentymisen. Staattista sähköä syntyy helposti esimerkiksi liukumäissä ja trampoliineissa. Muista koskettaa lasta vaikka olkapäähän tai käsivarteen ennen kuin kosket sisäkorvaistutteen prosessoriin, jotta mahdollinen sähköinen varaus sinusta purkaantuu.

Laittevalmistajien ohjeistukset vedenkestävyyteen ja staattiseen sähköön liittyen voit tarkistaa maahantuojilta.

Satakieliohjelma - valtakunnallinen kuuloalan verkosto- ja yhteistyöohjelma - rahoitettiin RAY:n/STeAn tuella vuosina 2000–2020.

